

Sygn. akt I ACa 1670/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer
Sędziowie:	SSA Robert Jurga SSO del. Edward Panek (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) S.A. w W.

przeciwko L. N. i W. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 8 lipca 2015 r. sygn. akt I C 3397/14

oddala obydwie apelacje.

SSA Robert Jurga SSA Jan Kremer SSO del. Edward Panek

Sygn. akt I ACa 1670/15

**Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 25 lutego 2016 roku .**

Strona powodowa Bank (...) S.A. w W. domagała się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że pozwane : L. N. i W. S. zobowiązane są solidarnie do zapłaty na jej rzecz kwoty 75.517,36 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2014 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania według norm przepisanych .

W przypadku wniesienia przez pozwane zarzutów , strona powodowa wniosła o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy i zasądzenie solidarnie od pozwanych na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podniosła, że jest posiadaczem weksla własnego wypełnionego w K. w dniu 19 lutego 2014 roku na kwotę 75.517,36 zł, którego wystawcą jest pozwana L. N., a poręczycielem pozwana W. S. .

Strona powodowa podała, iż weksel został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową, na sumę odpowiadającą zadłużeniu wystawcy weksla z tytułu kredytu udzielonego umową o pożyczkę w E. nr (...) z dnia 1 marca 1996 roku, która obejmowała należność główną, odsetki oraz koszty. Następnie pismem z dnia 19 lutego 2014 roku pozwane zostały wezwane do zapłaty sumy wekslowej w wysokości 75.517,36 zł w terminie do dnia 10 marca 2014 roku. Pomimo wezwania weksel nie został przez pozwane wykupiony, stąd konieczne było złożenie niniejszego pozwu.

W dniu 30 czerwca 2014 roku Sąd Okręgowy w Kielcach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (sygn. akt I Nc 127/140), którym nakazał pozwanym, aby zapłaciły solidarnie powodowi kwotę 75.517,36 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2014 do dnia zapłaty oraz kwotę 4.561 zł tytułem kosztów procesu.

Od powyższego nakazu zapłaty zarzuty złożyły pozwane: L. N. i W. S., wnosząc o uchylenie w całości wydanego nakazu zapłaty i oddalenie powództwa, przy zasądzeniu na ich rzecz od strony powodowej kosztów procesu.

Zarzuty pozwanych zostały oparte na zbliżonych podstawach.

Przed wszystkim pozwane zarzuciły, że weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową, gdyż do sumy wekslowej oprócz niespłaconej pożyczki strona powodowa doliczyła również należność L. N. z tytułu tzw. debetu wymuszonego. Pozwane wskazały również, że zawarte w późniejszym okresie umowy (ugody) pomiędzy stroną powodową a pozwaną L. N., które obejmowały nie tylko zobowiązanie wynikające z umowy pożyczki, ale i z tzw. debetu wymuszonego miały charakter nowacji w rozumieniu przepisu art. 506 k.c., a tym samym pierwotne zobowiązanie zabezpieczone wystawionym wekslem wygasło.

Niezależnie od tego pozwane zgłosiły zarzut przedawnienia roszczenia.

Pozwana L. N. wyraziła gotowość zapłaty części należności stanowiącej sumę wekslową w kwocie 21.070,99 zł, natomiast zakwestionowała możliwość doliczenia do sumy wekslowej kwoty 53.630,51 zł stanowiącej odsetki.

Strona powodowa w piśmie z dnia 13 stycznia 2015 roku wskazała na konkretne wierzytelności składające się na sumę wekslową oraz wyjaśniła z jakiego stosunku one wynikają.

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2015 roku Sąd Okręgowy w Kielcach utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty wydany w dniu 30 czerwca 2014 roku.

Wydając tej treści orzeczenie Sąd Okręgowy poczynił następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 1 marca 1996 roku między Bankiem (...) S.A. Oddział w K. a pozwaną L. N. (pożyczkobiorcą) została zawarta umowa nr (...) o pożyczkę w E., zgodnie z którą powodowy Bank przyznał pożyczkobiorcy pożyczkę w E. nr (...) na okres od dnia 1 marca 1996 roku do dnia 31 marca 1997 roku. Strony uzgodniły, że pożyczkobiorca może zadłużać się w E. do wysokości przyznanego limitu wynoszącego 18.400 zł. Kolejnymi aneksami do wskazanej umowy strony podwyższały limit pożyczki. Ostatnim aneksem zawartym w dniu 13 marca 2000 roku limit pożyczki został podwyższony do kwoty 100.000 zł. Zgodnie z aneksem kwota limitu miała zostać uruchomiona po ustanowieniu prawnego zabezpieczenia spłaty pożyczki. Prawne zabezpieczenie stanowił weksel własny in blanco wystawiony przez pożyczkobiorcę. W 2001 roku jako dodatkowe zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego na mocy umowy nr (...), pozwana L. N. złożyła do dyspozycji powodowego Banku dwa weksle in blanco z jej wystawienia, odpowiadające liczbie dopuszczalnych limitów zadłużenia oraz dodatkowo jeden weksel uzupełniający. Na wekslach tych złożyła swój podpis jako poręczyciel pozwana W. S.. Jednocześnie mąż W. M. S. podpisał oświadczenie, że wyraża zgodę na poręczenie przez jego żonę kredytu w powodowym Banku.

w kwocie 150.000 zł. Wraz ze złożeniem podpisów na wekslach pozwane L. N. i W. S. złożyły swoje podpisy pod deklaracją do trzech weksli in blanco stanowiących zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego na mocy umowy nr (...). W deklaracji stwierdzono, że Bank ma prawo wypełnić poszczególne weksle w każdym czasie w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty, na sumy odpowiadające częściom wykorzystanego, a nie spłaconego kredytu wraz

z odsetkami, prowizją i innymi kosztami Banku. W deklaracji zapisano również, iż Bank ma prawo wypełnić weksel we wszystkich tych przypadkach, w których służy mu prawo ściągnięcia swoich wierzytelności przed nadejściem terminu płatności na sumę odpowiadającą zadłużeniu i ma prawo opatrzyć poszczególne weksle datami płatności według swego uznania. Nadto zaznaczono, że weksle mogą być opatrzone klauzulą „bez protestu” i klauzulą waluty w postaci numeru umowy kredytowej.

W dniu 29 września 2004 roku pozwana L. N. wystąpiła do powodowego Banku z prośbą o zawarcie z nią porozumienia (ugody) co do spłaty

w ratach jej zadłużenia wynikającego z limitu w E. oraz zadłużenia z tytułu limitu w wysokości 25.000 zł do kart: (...) i złota (...), zaznaczając, iż łączna wysokość zadłużenia do spłaty w ratach wynosi 124.891,75 zł – według stanu na dzień 29 września 2004 roku.

W dniu 30 września 2004 roku między powodowym Bankiem a pozwaną L. N. została zawarta ugoda cywilnoprawna, a jej przedmiotem była wierzytelność w kwocie 124.000 zł przysługująca Bankowi z tytułu pożyczki oraz limitów na kartach w E. (...) wraz z należnymi odsetkami. Ugodę zawarto na okres od dnia 30 września 2004 roku do dnia 30 września 2014 roku. Bank zawiesił naliczanie odsetek od dnia 11 października 2004 roku do dnia 30 września 2011 roku. Ustalono, że zawieszono odsetki będą naliczane od kapitału pomniejszanego o wpłaty dokonywane na rachunek. Zaznaczono przy tym, że ugoda nie stanowi odnowienia umowy w rozumieniu art. 506 k.c. Do ugody tej zostały zawarte dwa aneksy w dniach: 9 września 2005 roku i 22 listopada 2005 roku.

Na posiedzeniu w dniu 25 października 2007 roku Komitet (...) powodowego Banku podjął decyzję w przedmiocie restrukturyzacji zadłużeń L. N. wynikających z pożyczki w E. nr (...) z dnia 1 marca 1996 roku i debetu wymuszonego powstałego w rachunku oraz z pożyczki w E. nr (...) z dnia 5 lipca 1996 roku i debetu wymuszonego powstałego w rachunku.

W dniu 20 listopada 2007 roku został zawarty między powodowym Bankiem

a L. N. aneks nr (...) do ugody cywilnoprawnej z dnia 30 września 2004 roku, gdyż dłużniczka w związku z możliwością niewykonania postanowień ugody

z dnia 30 września 2004 roku zwróciła się do Banku o zmianę zasad spłaty swojego zobowiązania. Stwierdzono, że zadłużenie dłużniczki z tytułu umowy nr (...)

i zawartej do niej ugody z dnia 30 września 2004 roku na dzień 25 października 2007 roku wynosi łącznie 139.008,77 zł, w tym wymagalne odsetki za okresy obrachunkowe wynoszą - 57.917,38 zł, a kapitał - 81.091,39 zł. Ustalono, że w razie braku opóźnienia w spłacie jakiegokolwiek raty kapitału, Bank przeliczy - począwszy od dnia 30 września 2004 roku - odsetki, o których mowa w § (...) na odsetki zwykłe, które po przeliczeniu na dzień 25 października 2007 roku będą wynosiły 17.097,67 zł. I w tym przypadku postanowiono, że ugoda nie stanowi odnowienia długu w rozumieniu art. 506 § 1 k.c.

W dniu 11 lipca 2013 roku powodowy Bank - w związku z brakiem spłaty zadłużenia przeterminowanego oraz negatywną oceną ryzyka kredytowego - wypowiedział L. N. umowę rachunku bankowego z dnia 29 lutego 1996 roku, z zachowaniem dwumiesięcznego okresu wypowiedzenia. W wypowiedzeniu określono, że saldo zadłużenia całkowitego wynosi 21.110,99 zł, a bieżące saldo zadłużenia przeterminowanego to kwota 8.019,99 zł. Wypowiedzenie to zostało doręczone pozwanej L. N. w dniu 2 sierpnia 2013 roku.

Powodowy Bank po wypowiedzeniu umowy rachunku bankowego naliczył niezapłacone odsetki overdraftu za okres od 2007 roku do 2013 roku na sumę 53.408,83 zł. W dniu 19 lutego 2014 roku powodowy Bank wypełnił weksel in blanco wystawiony przez L. N., a poręczony przez W. S..

W wekslu tym – płatnym do dnia 10 marca 2014 roku – wpisano sumę 75.517,36 zł. W dniu 11 lutego 2014 roku L. N. złożyła w powodowym Banku wniosek

o restrukturyzację, wnosząc o zmianę zasad spłaty jej zadłużenia w wysokości: kapitał – 21.070,90 zł, odsetki – 53.630,51 zł, opłaty – 40 zł, wynikającego z umowy E. – umowy o pożyczkę w E. nr (...) oraz aneksu nr (...) z dnia 20 listopada 2007 roku. W nawiązaniu do złożonego wniosku o restrukturyzację zadłużenia, powodowy Bank pismem z dnia 19 lutego 2014 roku poinformował L. N., iż z uwagi na powzięcie przez Bank informacji o odmowie wyrażenia zgody przez poręczyciela wekslowego W. S. na warunki restrukturyzacji zadłużenia, decyzja Banku w tej kwestii jest negatywna. Po tej odmowie Bank poinformował pozwaną, że będzie prowadził dalsze czynności windykacyjne i w załączeniu przesłał zawiadomienie o wypełnieniu weksla. W piśmie tym (z dnia 19 lutego 2014 roku), zatytułowanym jako „Zawiadomienie o wypełnieniu weksla z jednoczesnym wezwaniem do zapłaty”, adresowanym do L. N.,

a przesyłanym do wiadomości W. S., powodowy Bank zawiadomił, że weksel z wystawienia adresatki pisma, poręczony przez W. S., został wypełniony zgodnie z doręczoną Bankowi deklaracją wekslową na sumę odpowiadającą aktualnemu zadłużeniu adresatki z tytułu kredytu łącznie z należnymi odsetkami i kosztami, tj. na sumę 75.517,36 zł. Przesyłając niniejsze zawiadomienie, zastępujące przedstawienie weksla do zapłaty, (...) Zespół (...) w K. wezwał dłużniczkę i poręczycielkę do solidarnej zapłaty sumy wekslowej w terminie do dnia 10 marca 2014 roku, zaznaczając, iż po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu Bank skieruje sprawę na drogę postępowania sądowego.

Powodowy Bank zwrócił pozwanej L. N. dwa pozostałe weksle in blanco.

Pismem z dnia 25 lutego 2014 roku skierowanym do powodowego Banku, pozwana W. S. zwróciła się o szczegółowe wyjaśnienie, co składa się na sumę wekslową, jaka jest wartość poszczególnych składników tej kwoty oraz w jaki sposób wartości te zostały określone. Wniosła również o wskazanie początkowej wartości udzielonego L. N. kredytu i daty jego udzielenia oraz o wydanie kserokopii dokumentów dotyczących zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki w E. nr (...) z dnia 1 marca 1996 roku, z jej późniejszymi zmianami. Zażądała także komisijnego zniszczenia i przesłania protokołu z komisijnego zniszczenia pozostałych dwóch weksli wystawionych na urzędowych blankietach wekslowych.

W dniu 3 kwietnia 2014 roku powodowy Bank wystosował do L. N. pismo, w którym stwierdził, że deklaracja dobrowolnej spłaty zadłużenia z tytułu umowy o pożyczkę w E. nr (...) z dnia 1 marca 1996 roku ograniczyła się tylko do złożenia przez adresatkę wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Bank zaznaczył, że do chwili obecnej L. N. nie doręczyła dokumentów obrazujących wysokość uzyskiwanych dochodów oraz nie dokonała żadnej wpłaty na poczet zadłużenia, do czego zobowiązała się w czasie ostatniego spotkania w Banku. Jednocześnie Bank poinformował, że stan zadłużenia w niniejszej sprawie na dzień sporządzenia pisma wynosi ogółem 76.109,09 zł, w tym suma wekslowa 75.517,36 zł i odsetki – 591,73 zł. Pismo to zostało również przesłane do wiadomości poręczyciela wekslowego W. S.

Pozwana L. N. pracowała w powodowym Banku od 1977 roku do chwili odejścia na emeryturę. Od 1992 roku była dyrektorem oddziału podstawowego, któremu podlegały oddziały w terenie. Pozwana W. S. również była pracownikiem powodowego Banku od 1987 roku. Przez okres 10 lat - aż do 2002 roku - zajmowała ona stanowisko głównej księgowej.

W rozważaniach prawnych, Sąd Okręgowy – na wstępie – wyjaśnił charakter zobowiązania wekslowego. Powołując się na przepisy art. 9 i art. 32 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe, Sąd I instancji podał, iż wystawca odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksla, zaś poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył, a nadto jego zobowiązanie jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Sąd zaznaczył, iż warunkiem przyjęcia odpowiedzialności dłużników wekslowych jest wypełnienie weksla zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ważne jest również w przypadku weksla in blanco, aby został on uzupełniony zgodnie z zawartym przez strony porozumieniem.

Sąd Okręgowy podniósł , iż wierzyciel często żąda wręczenia odrębnej deklaracji wekslowej, podpisanej przez wystawcę i innych dłużników wekslowych, by nie narazić się na zarzut nieprawidłowego wypełnienia weksla. W deklaracji takiej wyrażona jest zgoda na wypełnienie weksla określoną treścią. Pomimo , że istnienie deklaracji wekslowej nie decyduje o ważności zobowiązania wekslowego ani o zakresie tejże odpowiedzialności , to jednak w przypadku , gdy deklaracja została złożona , dłużnicy wekslowi mogą podnosić zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem. Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa jednak na dłużniku wekslowym .

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę , że obydwie pozwane podpisały deklarację do złożonych weksli in blanco, w której stwierdzono, że Bank ma prawo wypełnić poszczególne weksle w każdym czasie w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty, na sumy odpowiadające częściom wykorzystanego, a nie spłaconego kredytu wraz z odsetkami, prowizją i innymi kosztami Banku. Nadto w deklaracji zapisano , iż Bank ma także prawo wypełnić weksel we wszystkich tych przypadkach, w których służy mu prawo ściągnięcia swoich wierzytelności przed nadejściem terminu płatności na sumę odpowiadającą zadłużeniu i ma prawo opatrzyć poszczególne weksle datami płatności według własnego uznania.

Przy takiej treści zawartego porozumienia - w ocenie Sądu I instancji – pozwane pomimo ciążącego na nich obowiązku nie wykazały faktu wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją .

Przede wszystkim Sąd I instancji podkreślił , iż w deklaracji pozwane nie zastrzegły końcowego terminu do wypełnienia weksla , toteż podniesiony w toku postępowania pierwszoinstancyjnego zarzut przedawnienia nie był trafny.

Sąd I instancji dostrzegł rozbieżności w oznaczeniu stosunku podstawowego . Faktycznie bowiem podstawą istniejącego i dochodzonego przez stronę powodową zadłużenia jest umowa o pożyczkę w E. zawarta przez L. N. w dniu 1 marca 1996 roku , podczas gdy w deklaracji mowa jest o złożeniu weksli jako zabezpieczenia spłaty kredytu . W ocenie Sądu , okoliczność, że w treści deklaracji wekslowej użyto słów „jako zabezpieczenie spłaty kredytu” , zamiast słów

„jako zabezpieczenie spłaty pożyczki” nie ma znaczenia dla odpowiedzialności dłużników wekslowych , ponieważ umowę zawartą między powodowym Bankiem

a L. N., precyzuje numer tej umowy (nr (...)) . Pozwana W. S. nie wykazała natomiast , że L. N. zawarła z powodowym Bankiem również umowę o kredyt , noszącą ten sam numer .

Co się zaś tyczy zarzutu objęcia sumą wekslową należności wynikających z innego stosunku prawnego (z tzw. debetu wymuszonego) , Sąd uznał , iż także tego zarzutu pozwane nie zdołały udowodnić powołanymi dowodami . W uznaniu Sądu dla udowodnienia tego zarzutu mógłby okazać się przydatny wniosek

o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości , ale pozwane reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników z taką inicjatywą dowodową nie wystąpiły . Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy , w tym zeznania pozwanych , Sąd doszedł do przekonania , że zadłużenie wynikające

z umowy o pożyczkę w E. odpowiadające sumie wekslowej faktycznie istnieje . Sama bowiem pozwana L. N. przyznała, że wymagalne zadłużenie obejmuje kapitał w kwocie 21.070,99 zł i tę kwotę gotowa była zapłacić na rzecz powodowego Banku . Niezależnie od tego , pozwana L. N. we wniosku z dnia 11 lutego 2014 roku o restrukturyzację , potwierdziła istnienie zadłużenia z tytułu odsetek w kwocie 53.630,51 zł naliczonych od kapitału wynikającego z umowy o pożyczkę w E. nr (...) oraz aneksu nr (...)

z dnia 20 listopada 2007 roku . Podobnie pozwana W. S. jeszcze przed wypełnieniem weksla miała świadomość istnienia zadłużenia wynikającego z umowy

o pożyczkę w E. , bowiem otrzymała pismo z Banku z daty 18 lipca 2013 roku adresowane do L. N. - do jej wiadomości jako poręczyciela wekslowego .

Za pozbawiony uzasadnionych podstaw Sąd Okręgowy uznał również zarzut pozwanych wygaśnięcia zobowiązania z umowy o pożyczkę w E. na skutek zawarcia pomiędzy stroną powodową a L. N. kolejnych porozumień (umów co do zmiany spłaty zadłużenia) . Zdaniem Sądu I instancji umowy te nie miały charakteru nowacji w rozumieniu przepisu art. 506 k.c., tym bardziej , że w treści każdej z tych umów zapisano , że nie prowadzą one do odnowienia długu . Dodatkowo Sąd I instancji - z powołaniem się na treść art. 506 § 2 k.c. - wskazał , iż w razie wątpliwości poczytuje się, że zmiana treści dotychczasowego zobowiązania nie stanowi odnowienia ; dotyczy to w szczególności wypadku, gdy wierzyciel otrzymuje od dłużnika – tak jak w niniejszej sprawie – weksel .

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacjami przez obydwie pozwane .

Pozwane : L. N. i W. S. zaskarżając orzeczenie Sądu I instancji w całości sformułowały w swoich środkach odwoławczych podobnej treści zarzuty .

I tak pozwana L. N. zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi :

1) naruszenie prawa procesowego , tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na błędnym przyjęciu , iż:

- przy uwzględnieniu treści postanowień umownych zawartych w ugodzie cywilnoprawnej z dnia 30 września 2004 roku oraz aneksie nr (...) z dnia 20 listopada 2007 roku nie jest zasadny zarzut odnowienia długu w rozumieniu art. 506 § 1 k.c., podczas gdy ugoda cywilnoprawna stanowi nową podstawę prawną dla dotychczasowych zobowiązań pozwanej L. N., skoro zostały w niej ujęte różne (wynikające z dwóch stosunków prawnych) zobowiązania , tj. zobowiązanie z tytułu umowy pożyczki oraz zobowiązanie z tzw. debetu wymuszonego , a nadto w umowie tej wskazany został inny sposób spłaty zobowiązania oraz ustalone zostało nowe zabezpieczenie tegoż zobowiązania ,

- w niniejszej sprawie powód wykazał, że weksel został uzupełniony zgodnie z treścią deklaracji wekslowej , podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż do sumy wekslowej zostały doliczone inne zobowiązania pozwanej , niewynikające wyłącznie z umowy pożyczki nr (...),

- suma wekslowa nie zawierała kwot z tytułu innych zobowiązań pozwanej L. N., podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego ,

a w szczególności z treści ugody cywilnoprawnej z dnia 30 września 2004 roku oraz kolejnych aneksów wynika, iż oprócz zobowiązań z tytułu pożyczki na sumę wekslową złożyły się również kwoty z tytułu debetu wymuszonego ;

2) naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie za bezpodstawne zarzutów pozwanej, iż weksel został wypełniony niezgodnie

z deklaracją wekslową na niewłaściwą kwotę i niezasadne przerzucenie ciężaru dowodu z powoda na pozwaną w zakresie wykazania prawdziwości powyższego twierdzenia, podczas gdy twierdzenia pozwanej w zakresie nieprawidłowości wyliczenia przez powoda sumy wekslowej znajdują odzwierciedlenie

w zgromadzonym materiale dowodowym, a powód nie wykazał jaki rodzaj zobowiązania był źródłem sumy wekslowej ;

3) naruszenie prawa materialnego, a mianowicie:

- art.10 ustawy prawo wekslowe z dnia 28 kwietnia 1936 roku , poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że złożony przez pozwaną na zabezpieczenie umowy pożyczki nr (...) weksel został uzupełniony zgodnie z zawartym porozumieniem (deklaracją wekslową), podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, iż weksel został wypełniony niezgodnie z dołączoną do niego deklaracją wekslową, gdyż do sumy wekslowej powód doliczył zobowiązania pozwanej L. N., których przedmiotowy weksel nie zabezpieczał ,

- art. 506 § 1 i 2 k.c. , poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, iż ugoda cywilnoprawna z dnia 30 września 2004 roku nie stanowiła odnowienia długu,

lecz jej zawarcie (także kolejnych aneksów) prowadziło jedynie do zmiany treści zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki nr (...), podczas gdy przedmiotowa ugoda odnosi się również do sposobu spłaty innych zobowiązań pozwanej (tzw. debetu wymuszonego) , co wskazuje na zamiar stron zmiany dotychczasowej podstawy prawnej zobowiązań pozwanej .

Z kolei pozwana W. S. zarzuciła zaskarżonemu orzeczeniu :

1) nierozpoznanie przez Sąd I instancji istoty sprawy , które przejawiało się :

- w błędnym przyjęciu , iż w przedmiotowym stanie faktycznym , pozwana ponosi odpowiedzialność wekslową , pomimo że weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową, a to na skutek doliczenia do sumy wekslowej kwot debetu wymuszonego oraz odsetek z tego tytułu,

- w nieuprawnionym uznaniu , że numer umowy wskazany w deklaracji wekslowej dostatecznie identyfikuje zobowiązanie , w sytuacji gdy z dokumentów dołączonych do umowy pożyczki wynika, że zabezpieczeniem tej umowy był nieporęczony weksel własny pozwanej L. N. ;

2) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na nierozważeniu przez Sąd I instancji, w sposób swobodny i wszechstronny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji przyjęciu – sprzecznie z zebrany materiałem dowodowym - że :

- strona powodowa wykazała uzupełnienie weksla zgodnie z deklaracją ,

- strona powodowa udowodniła wysokość , rodzaj, a także podstawę zobowiązania wekslowego, w sytuacji gdy z dokumentów zgromadzonych w niniejszej sprawie, nie wynika, aby kwota wekslowa obejmowała wyłącznie pożyczkę oraz odsetki

z tytułu nieterminowego regulowania rat udzielonej pozwanej L. N. pożyczki, tym bardziej , że kolejno podpisywane przez pozwaną L. N. dokumenty odnosiły się nie tylko do zobowiązania z tytułu udzielonej pożyczki, a w treści tych porozumień nie pojawiło się zastrzeżenie , zgodnie

z którym pozwana miała spłacać w pierwszej kolejności należności z tytułu debetu wymuszonego,

- zarzut pozwanej w zakresie bezpodstawnego doliczenia do sumy wekslowej innych zobowiązań pozwanej L. N. był bezzasadny , pomimo treści ugody cywilnoprawnej z dnia 30 września 2004 roku oraz kolejno do niej podpisywanych dokumentów,

- wyjaśnienia pozwanej L. N. w zakresie stwierdzenia, że zadłużenie obejmuje kapitał w kwocie 21.070,99 zł i odsetki wynoszące 53.630,51 zł przemawiają za prawidłowym wypełnieniem weksla , podczas gdy z aneksu nr (...) z dnia 20 listopada 2007 roku , który z kolei odwoływał się do ugody cywilnoprawnej z dnia 30 września 2004 roku wynikało , że porozumienia te regulują zobowiązania , także z tytułu debetu wymuszonego ,

- zawarta pomiędzy stroną powodową a pozwaną L. N. ugoda nie stanowi nowacji , w sytuacji gdy strony , na mocy tej ugody wykreowały nowy stosunek prawny, traktując dotychczas odrębne zobowiązania z tytułu umowy pożyczki i debetu wymuszonego wraz z odsetkami należnymi od tych zobowiązań, jako jedno zobowiązanie ;

3) naruszenie przepisu art. 6 k.c. w zw. z art. 233 k.p.c. , poprzez nieuprawnione przerzucenie ciężaru dowodu z powoda na pozwanego w zakresie wykazania sumy wekslowej, podczas gdy na pozwanym ciąży obowiązek udowodnienia wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową i tego obowiązku pozwana dopełniła , bowiem jej twierdzenia w tym zakresie znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonym materiale dowodowym ;

4) naruszenie prawa materialnego , poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 10 ustawy prawo wekslowe z dnia 28 kwietnia 1936 roku i uznanie przez Sąd I instancji, że złożony na zabezpieczenie umowy pożyczki z dnia 1 marca 1996 roku weksel został wypełniony zgodnie z treścią deklaracji wekslowej, w sytuacji gdy do sumy wekslowej zostały

doliczone inne zobowiązania wystawcy , tj. pozwanej L. N., pochodzące z różnych stosunków prawnych , w tym kwoty (także odsetki)
z tytułu debetu wymuszonego ;

5) naruszenie prawa materialnego , poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 506 § 2 k.c. i w konsekwencji uznanie, że ugoda cywilnoprawna z dnia 30 września 2004 roku oraz kolejne aneksy, w tym aneks nr (...) z dnia 20 listopada 2007 roku stanowią jedynie zmianę treści dotychczasowego zobowiązania, w sytuacji gdy w ramach ugody powód wraz z pozwaną L. N. uregulował równocześnie sposób spłaty zobowiązań wynikających z różnych podstaw prawnych , tj. z umowy pożyczki oraz z debetu wymuszonego , kreując tym samym nowe zobowiązanie ;

6) naruszenie prawa materialnego, poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 506 §1 k.c. i uznanie przez Sąd I instancji, iż ugoda cywilnoprawna z dnia 30 września 2004 roku nie stanowiła odnowienia .

W oparciu o powyższe zarzuty pozwane zażądały zmiany zaskarżonego wyroku, poprzez uchylenie nakazu zapłaty wydanego w dniu 30 czerwca 2014 roku przez Sąd Okręgowy w Kielcach i oddalenie powództwa w całości.

Nadto pozwane domagały się zasądzenia od strony powodowej na ich rzecz kosztów postępowania za obydwie instancje .

Na wypadek nieuwzględnienia wniosków o zmianę orzeczenia , pozwane wniosły o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny rozważył , co następuje :

Apelacje pozwanych jako bezzasadne podlegały oddaleniu .

Na wstępie należy odnieść się do zawartego w apelacji pozwanej W. S. zarzutu nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy , albowiem jest to jedna z podstaw (art. 386 § 4 k.p.c.) , która daje Sądowi II instancji możliwość uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania .

Zarzut ten nie jest trafny .

Pojęcie nierozpoznania istoty sprawy jest interpretowane w orzecznictwie jako wadliwość rozstrzygnięcia polegająca na wydaniu przez Sąd I instancji orzeczenia , które nie odnosi się do tego co było przedmiotem sporu, bądź na zaniechaniu zbadania przez Sąd materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony , z uwagi na bezpodstawne przyjęcie istnienia przesłanki materialnoprawnej lub procesowej unicestwiającej roszczenie . Wszelkie zaś wady orzeczenia , mające związek z naruszeniem prawa materialnego lub prawa procesowego (zwłaszcza w zakresie kontroli materiału dowodowego oraz ustaleń faktycznych) nie uzasadniają zarzutu nierozpoznania istoty sprawy . Nieprawidłowości tego rodzaju mogą być w systemie apelacji pełnej usuwane na etapie postępowania apelacyjnego (por. między innymi : postanowienie Sądu Naj. z dnia 2 lipca 2015 roku , VCZ 39/15, Lex nr 1762493 ; postanowienie Sądu Naj. z dnia 3 lipca 2015 roku , I CZ 30/15 , Lex nr 1775573 oraz postanowienie Sądu Naj. z dnia 20 maja 2015 roku , I CZ 44/15 , Lex nr 1747843) .

Skarżąca na uzasadnienie analizowanego zarzutu nie przytoczyła okoliczności, które mogłyby świadczyć o nierozpoznaniu istoty sprawy w rozumieniu wyżej podanym . Pozwana upatrywała bowiem nierozpoznania istoty sprawy w błędnym przypisaniu jej odpowiedzialności wekslowej , pomimo wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją oraz wadliwym ustaleniu , że numer umowy wskazany w deklaracji wekslowej dostatecznie identyfikuje zobowiązanie , w sytuacji gdy z dokumentów dołączonych do umowy pożyczki wynika, iż zabezpieczeniem tej umowy był nieporęczony weksel własny pozwanej L. N. . Jak stąd wynika są to zastrzeżenia odnoszące się do oceny prawnej oraz do poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych . Sąd I instancji odniósł się do tych okoliczności w pisemnych

motywach do zaskarżonego orzeczenia , w tym do zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją , tyle tylko , że w ocenie Sądu pozwane nie wykazały faktu wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem .

Na uwzględnienie nie zasługuje również rozbudowany w obydwu apelacjach zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

Dla skutecznego postawienia zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie jest wystarczające zaprezentowanie przez skarżącego stanu faktycznego wynikającego z odmiennego od Sądu I instancji przekonania o doniosłości (wadze) poszczególnych dowodów . Strona skarżąca obowiązana jest powołać przyczyny dyskwalifikujące ocenę dowodów przeprowadzoną przez Sąd , tj. wskazać jakie kryteria oceny naruszył Sąd przy ocenie konkretnych dowodów , uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyrok Sądu Naj. z dnia 23 stycznia 2001 roku , IV CKN 970/00 , Legalis ; wyrok Sądu Naj. z dnia 25 listopada 2003 roku , II CK 293/02 , Lex nr 151622 oraz wyrok Sądu Naj. z dnia 7 stycznia 2005 roku , IV CK 387/04 , Lex nr 177263) .

Analiza zarzutów apelacji wymierzonych w podstawę faktyczną orzeczenia prowadzi do jednoznacznych wniosków , a mianowicie takich , iż zdecydowana większość zastrzeżeń powołanych na uzasadnienie naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w ogóle nie ma związku z oceną dowodów i nie odwołuje się do kryteriów oceny dowodów .

Sąd I instancji ustalił stan faktyczny sprawy w oparciu o całość zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego , a w szczególności w oparciu o liczne dokumenty , do których odwołują się pozwane w swoich środkach odwoławczych . I tak w podstawie faktycznej przytoczone zostały wszystkie istotne postanowienia zawarte w : umowie o pożyczkę w E. nr (...)z dnia

1 marca 1996 roku , w deklaracji wekslowej podpisanej przez pozwane , w ugodzie cywilnoprawnej z dnia 30 września 2004 roku , w decyzji Komitetu Kredytowego strony powodowej podjętej na posiedzeniu w dniu 25 października 2007 roku ,

w aneksie do ugody z dnia 30 września 2004 roku podpisanym w dniu 20 listopada 2007 roku oraz w wypowiedzeniu umowy z dnia 11 lipca 2013 roku . Sąd Okręgowy czyniąc ustalenia faktyczne uwzględnił , że przedmiotem ugody cywilnoprawnej

z dnia 30 września 2004 roku była nie tylko wierzytelność wynikająca z umowy

o pożyczkę w E. z dnia 1 marca 1996 roku , ale i wierzytelność z tytułu tzw. debetu wymuszonego (niespłaconego limitu na dwóch kartach kredytowych) . Podobnie w części ustaleń poświęconych aneksowi nr (...) , Sąd I instancji przytacza wprost zapisy w nim zawarte odnośnie wysokości wierzytelności przysługującej stronie powodowej wobec pozwanej L. N. . Bez jakichkolwiek zniekształceń, do ustaleń faktycznych Sąd I instancji włączył również oświadczenie pozwanej L. N. zawarte w jej wniosku z dnia 11 lutego 2014 roku o restrukturyzację zadłużenia .

Pozwane nie kwestionowały ustaleń faktycznych Sądu I instancji w tym zakresie, a zarzucana w apelacjach sprzeczność (jako konsekwencja naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c.) miała w ich ocenie polegać przede wszystkim na :

- błędnym przyjęciu , że ugoda cywilnoprawna z dnia 30 września 2004 roku nie stanowiła nowacji w rozumieniu przepisu art. 506 § 1 k.c. ;

- nieuprawnionym stwierdzeniu , że materiał dowodowy zebrany w sprawie nie pozwalał na uznanie , że weksel złożony przy pozwie został wypełniony przez stronę powodową w sposób sprzeczny z zawartym porozumieniem (deklaracją wekslową) poprzez dopisanie do sumy wekslowej należności , które nie wynikały z umowy o pożyczkę w E. ;

- niezasadnym przerwaniu ciężaru dowodu z powoda na pozwaną w zakresie wykazania wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową , tj. na niewłaściwą kwotę .

W tej sytuacji trzeba przyjąć , iż tak naprawdę skarżące nie podzielają oceny prawnej Sądu I instancji , a tym samym ich zastrzeżenia dotyczą przede wszystkim stosowania prawa materialnego (art. 10 ustawy Prawo wekslowe , art. 6 k.c. i art. 506 k.c.) , które zresztą przybrały postać odrębnych zarzutów .

W odniesieniu do pozostałych wadliwości, które mogły stanowić przedmiot badania Sądu na gruncie przepisu art. 233 § 1 k.p.c., podnieść należy, iż Sąd I instancji w uzasadnieniu do zaskarżonego orzeczenia wyjaśnił wątpliwości powstałe na tle nieprecyzyjnego oznaczenia w deklaracji wekslowej umowy, która stanowiła podstawę wręczenia stronie powodowej weksli podpisanych również przez pozwaną W. S. jako poręczyciela. Należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, że konkretyzacja stosunku podstawowego w postaci umowy pożyczki w E. z dnia 1 marca 1996 roku nastąpiła poprzez wskazanie w deklaracji wekslowej numeru umowy (nr (...)). Nie sposób również zgodzić się z zarzutem pozwanej W. S. (powołanym w uzasadnieniu zarzutu nierozpoznania istoty sprawy), że wskazany w deklaracji wekslowej numer umowy (nr (...)) niedostatecznie identyfikuje zobowiązanie, bowiem z dokumentów dołączonych do umowy pożyczki wynika, że zabezpieczeniem tej umowy był jedynie nieporęczony weksel własny wystawiony przez pozwaną L. N.. Prawdą jest, że w § (...) z dnia 13 marca 2000 roku jako prawne zabezpieczenie spłaty pożyczki z limitem do 100.000 zł ujawniono weksel własny in blanco wystawiony przez pożyczkobiorcę (k – 140). Ta okoliczność, znajdująca odzwierciedlenie w stanie faktycznym sprawy nie była kwestionowana przez strony. Materiał dowodowy pozwalał jednak na ustalenie, że w 2001 roku – w związku z wysokością przyznanego limitu pożyczki w E. – strona powodowa zażądała dodatkowego zabezpieczenia w postaci dwóch weksli in blanco oraz weksła uzupełniającego, które zostały podpisane również przez pozwaną W. S. jako poręczyciela. Te czynności wymagały również zgody męża pozwanej i jego oświadczenie (zgoda na poręczenie) zalega w aktach sprawy (k – 146). Pozwana W. S. nigdy nie negowała, że takowe weksle podpisała jako poręczyciel. Przeciwnie już po wypełnieniu weksla, w piśmie z dnia 25 lutego 2014 roku skierowanym do strony powodowej zażądała zniszczenia dwóch pozostałych weksli, wskazując wyraźnie, iż weksle te stanowiły zabezpieczenie kredytu udzielonego umową o pożyczkę w E. nr (...) z dnia 1 marca 1995 roku (k – 196). Skoro w deklaracji (k – 24) mowa jest o trzech wekslach podpisanych przez W. S. jako poręczyciela oraz wskazuje się na tenże sam numer umowy (nr (...)), to bezspornie deklaracja ta została wystawiona do weksli, o których wspomina pozwana w powołanym wyżej piśmie.

Wobec nieskuteczności zarzutów naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny dzieląc ustalenia faktyczne Sądu I instancji przyjmuje je za własne.

W zaprezentowanym stanie faktycznym, także i zarzuty naruszenia prawa materialnego nie mają uzasadnionych podstaw.

Zasadniczy argument powołany przez pozwane na uzasadnienie wyłączenia ich odpowiedzialności wekslowej (w związku z wypełnieniem w dniu 19 lutego 2014 roku przez stronę powodową weksla na kwotę 75.517,36 zł) dotyczył wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem (deklaracją wekslową).

Nie ulega wątpliwości, że każdej z pozwanych przysługiwało prawo podnoszenia wszystkich zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego, w tym zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem. Zarzuty te miały oczywiście istotne znaczenie dla odpowiedzialności wekslowej, bowiem dopiero w następstwie wypełnienia weksla in blanco zgodnie z porozumieniem co do sposobu jego uzupełnienia powstaje zobowiązanie wekslowe osób podpisanych na tym wekslu, o treści określonej w tekście powstałym na skutek wypełnienia. Trzeba jednak w tym miejscu zaakcentować, że możliwość podniesienia zarzutów ze stosunku podstawowego, co prawda osłabia odpowiedzialność dłużnika wekslowego, ale w żadnym razie nie podważa abstrakcyjnego charakteru zobowiązania wekslowego. W dalszym ciągu proces o zapłatę z weksla ma charakter tzw. procesu wekslowego, bowiem podniesienie zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem nie prowadzi do utraty przez posiadacza weksla formalnej i materialnej legitymacji wekslowej. Ma to daleko idące konsekwencje w zakresie rozkładu ciężaru dowodu w procesie, w którym powód dochodzi należności z weksla, a pozwany podnosi zarzut, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem. Otóż w orzecznictwie prezentowany jest jednolity pogląd, zgodnie z którym powołanie się przez dłużnika wekslowego na nieprawidłowe wypełnienie weksla (w sposób sprzeczny z porozumieniem) nie powoduje zmiany rozkładu ciężaru dowodu i jego przeniesienia na powoda. Ciężar wykazania, że weksel in blanco został wypełniony w sposób niezgodny

z porozumieniem spoczywa na dłużniku , który podniósł tego rodzaju zarzut. Od wierzyciela wekslowego wymaga się w takiej sytuacji jedynie oznaczenia wysokości wierzytelności stanowiącej sumę wekslową oraz wskazania stosunku podstawowego , z którego ta wierzytelność wynika . Ponieważ zobowiązanie wekslowe (również zobowiązanie wynikające z weksla in blanco) ma charakter abstrakcyjny (występuje domniemanie istnienia wierzytelności wynikające

z wystawienia i wydania weksla) , to posiadacz weksla nie musi dowodzić istnienia wierzytelności w stosunku podstawowym (zob. wyrok Sądu Naj. z dnia 27 marca 2014 roku , III CSK 100/13 , Lex nr 1489244 ; wyrok Sądu Apel. w Krakowie z dnia 26 maja 2015 roku , I ACa 347/15 , Lex nr 1770846 ; wyrok Sądu Apel.

w Warszawie z dnia 2 kwietnia 2014 roku , VI ACa 1292/13 , Lex nr 1506316 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 czerwca 2014 roku , I ACa 353/14 , Lex nr 1496505) .

Mając powyższe na uwadze , Sąd Okręgowy zasadnie uznał , że to na pozwanych spoczywał ciężar wykazania okoliczności potwierdzających wypełnienie weksla niezgodnie z zawartym przez strony porozumieniem (deklaracją wekslową) , tzn. okoliczności wskazujących na nieistnienie wierzytelności ze stosunku podstawowego z uwagi na wygaśnięcie zobowiązania z umowy pożyczki

w E. , w następstwie odnowienia zobowiązania , ewentualnie okoliczności świadczących o objęciu sumą wekslową wierzytelności , która nie wynika z umowy

z dnia 1 marca 1996 roku . W żadnym razie obowiązkiem w tym zakresie nie można było obciążać strony powodowej . Tak więc zarzut naruszenia przepisu art. 6 k.c. był całkowicie bezzasadny .

Sąd Apelacyjny akceptuje stanowisko Sądu I instancji , że pozwane nie zdołały w toku postępowania wykazać faktu wypełnienia weksla niezgodnie

z porozumieniem . Wbrew stanowisku skarżących przedmiotowy zarzut nie znajduje oparcia w materiale dowodowym sprawy .

Podobnie jak Sąd Okręgowy , Sąd Apelacyjny ocenia , że ugoda z dnia 30 września 2004 roku oraz aneks do tej ugody z dnia 20 listopada 2007 roku nie stanowiły umów odnowienia , zawartych w celu umorzenia dotychczasowych zobowiązań wynikających z umowy pożyczki w E. oraz z tzw. debetu wymuszonego . Niezależnie od wskazanych w przepisie art. 506 § 1 k.c. podstaw odnowienia (zobowiązanie się dłużnika do spełnienia innego świadczenia lub tego samego świadczenia , lecz z innej podstawy prawnej) , strony muszą wyrazić zamiar umorzenia istniejącego zobowiązania . Chociaż zamiar ten nie musi być wyraźny , to jednak zamiaru nie można domniemywać . Przeciwnie przepis art. 506 § 2 k.c. statuuje nawet domniemanie , zgodnie z którym w razie wątpliwości poczytuje się , że zmiana treści zobowiązania nie stanowi jego odnowienia , zwłaszcza gdy wierzyciel otrzymał od dłużnika weksel lub czek (por. wyrok Sądu Naj. z dnia

9 stycznia 2008 roku , II CSK 407/07 , Lex nr 462284 oraz wyrok Sądu Naj. z dnia 15 lutego 2007 roku , II CSK 485/06 , Lex nr 445211) . Trudno na tle okoliczności niniejszej sprawy dowodzić , że zamiarem stron zawierających ugode , a następnie aneks do tej ugody było umorzenie dotychczasowego zobowiązania , skoro w ich treści strony jasno oświadczyły , że umowy te nie stanowią odnowienia długu

w rozumieniu przepisu art. 506 § 1 k.c. Ponadto należy zauważyć , iż ugoda – stosownie do treści art. 917 k.c. – reguluje prawa i obowiązki stron , przy czynieniu sobie wzajemnych ustępstw w ramach istniejącego stosunku prawnego . Oznacza to , że ugoda nie powołuje nowego stosunku prawnego , a jedynie zmienia stosunek już istniejący . Tak więc – co do zasady – nie może ona stanowić całkowicie nowej podstawy ustalonych już praw i obowiązków . Wyjątkowo dopuszcza się możliwość kwalifikowania ugody jako umowy nowacyjnej , gdy z jednoznacznych ustaleń wynikać będzie , że w ramach wzajemnych ustępstw w zakresie istniejącego pomiędzy stronami stosunku prawnego , dłużnik zobowiązał się – za zgodą wierzyciela - spełnić inne świadczenie , albo nawet to samo świadczenie , ale z innej podstawy prawnej (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniach : wyroku z dnia

1 października 2003 roku , II CK 92/02 , Lex nr 602225 oraz w wyroku z dnia 15 października 1999 roku , III CKN 373/98 , Lex nr 452805) . Strony , tj. powodowy Bank oraz pozwana L. N. obejmując ugoda wierzytelności wynikające z różnych stosunków prawnych (z umowy pożyczki w E. oraz z limitów na kartach) dokonały jedynie zmiany warunków spłaty długów , poprzez oznaczenie nowych terminów i wysokości poszczególnych rat . Była to więc zmiana

treści dotychczasowego zobowiązania , która przy uwzględnieniu domniemania z art. 506 § 2 k.c. nie mogła być uważana za odnowienie (por. wyrok Sądu Naj. z dnia 20 lutego 2008 roku , II CSK 458/07 , Lex nr 461729 oraz wyrok Sądu Naj. z dnia 30 stycznia 2007 roku , IV CSK 356/06 , Lex nr 276223) .

Nie potwierdziły się również zarzuty wypełnienia weksła niezgodnie z deklaracją poprzez doliczenie do sumy wekslowej innych zobowiązań pozwanej L. N. , niezwiązanych z umową nr (...) z dnia 1 marca 1996 roku . Jak już wcześniej zostało powiedziane , strona powodowa na skutek zgłoszenia tej treści zarzutów obowiązana była jedynie wskazać jakie wierzytelności

i z jakiego stosunku podstawowego składają się na sumę wekslową . Nie musiała zaś dowodzić istnienia wierzytelności w stosunku podstawowym . Strona powodowa dopełniła obowiązku w tym zakresie , bowiem w piśmie z dnia 13 stycznia 2015 roku (k – 122 – 124) oznaczyła stosunek podstawowy oraz przedstawiła rozliczenie wierzytelności wynikającej z tego stosunku , odpowiadającej sumie wekslowej .Wraz z przedmiotowym pismem zostały złożone dokumenty w postaci : umowy nr (...)

o pożyczkę w E. (wraz z aneksami) , ugody z dnia 30 września 2004 roku i aneksu do tej ugody z dnia 20 listopada 2007 roku oraz wypowiedzenia umowy rachunku bankowego z dnia 11 lipca 2013 roku . Wedle stanowiska strony powodowej suma wekslowa stanowi wierzytelność (kapitał w kwocie 21.070,99 zł , odsetki w kwocie 54.406,37 zł oraz opłaty od wezwań w kwocie 40 zł) wynikającą jedynie z umowy nr (...) o pożyczkę w E. . Strona powodowa przyznała , że ugodą z dnia 30 września 2004 roku została objęta również wierzytelność z tytułu tzw. debetu wymuszonego (limit na kartach) , jednakże wskazała , iż na chwilę sporządzenia aneksu do ugody (w dniu 20 listopada 2007 roku) debet wymuszony kartami został w całości spłacony , albowiem wpłaty były w pierwszej kolejności zaliczane na tą właśnie wierzytelność (kapitał) . Z kolei odsetki naliczone od zadłużenia z tytułu tzw. debetu wymuszonego za okres od dnia 30 września 2004 roku do dnia 20 listopada 2007 roku nie zostały doliczone do sumy wekslowej.

Faktem jest , że uгода z dnia 30 września 2004 roku nie reguluje , na poczet którego długu mają być w pierwszej kolejności zaliczane poszczególne wpłaty . Trzeba jednak zauważyć , iż w razie braku oświadczeń stron w tym przedmiocie , znajdują zastosowanie reguły z art. 451 k.c. ; ostatecznie reguła zawarta w § 3 art. 451 k.c. , która nakazuje zaliczyć spełnione świadczenie na poczet długu wymagalnego , a jeżeli jest kilka długów wymagalnych – na poczet najdawniej wymagalnego (por. wyrok Sądu Naj. z dnia 27 listopada 2002 roku , I CKN 1331/00 , Lex nr 75340) . Pozwane nie kwestionowały podanego przez stronę powodową sposobu zaliczania poszczególnych rat po dacie zawarcia ugody (po dniu 30 września 2004 roku) . Stanowisko strony powodowej o dokonaniu przez pozwaną L. N. spłaty - w okresie od dnia 30 września 2004 roku do dnia 20 listopada 2007 roku – zadłużenia (kapitału) z tzw. debetu wymuszonego nie pozostaje w sprzeczności z decyzją Komitetu (...) podjętą na posiedzeniu w dniu 25 października 2007 roku (w decyzji mowa jest również o restrukturyzacji zadłużenia z tytułu debetu wymuszonego) , ani też z postanowieniami aneksu nr (...) z dnia 20 listopada 2007 roku , bowiem restrukturyzacja dotyczyła nie tylko kapitału w kwocie 81.091,39 zł , ale i odsetek w kwocie 57.917,38 zł wyliczonych od kapitału za okres od dnia 30 września 2004 roku do dnia 25 października 2007 roku.

Należy nadto podnieść – na co trafnie zwrócił uwagę również Sąd I instancji – że sama pozwana L. N. we wniosku o restrukturyzację złożonym u strony powodowej przed wypełnieniem weksła (w dniu 11 lutego 2014 roku) przyznała , że zadłużenie (odpowiadające w przybliżeniu sumie wekslowej) wynika z umowy o pożyczkę w E. , zaś w postępowaniu przed Sądem I instancji (będąc słuchana w charakterze strony) podała , iż z tytułu przedmiotowego weksła jest winna powodowi kwotę 21.079 zł , która odpowiada kapitałowi (k – 230) .

Skoro zatem pozwane nie dowiodły faktu doliczenia do sumy wekslowej wierzytelności pochodzącej z innego stosunku prawnego (z tzw. debetu wymuszonego), to należało uznać, że weksel został wypełniony zgodnie z porozumieniem , tj. na sumę odpowiadającą zadłużeniu z tytułu umowy o pożyczkę (nr (...)) w E. .

Na koniec warto jeszcze wskazać , iż nawet przy wykazaniu przez pozwane , że strona powodowa do sumy wekslowej doliczyła wierzytelność z poza stosunku podstawowego , nie mogłyby one uzyskać rozstrzygnięcia odpowiadającego wnioskowi apelacyjnemu (uchylenia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa

w całości). Naruszenie upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco poprzez wpisanie wyższej sumy od kwoty wierzytelności , dla której zabezpieczenia weksel został wręczony , ma tylko taki skutek , że osoba na nim podpisana staje się zobowiązana w granicach , w jakich tekst weksla jest zgodny z upoważnieniem (zob. wyrok Sądu Naj. z dnia 9 grudnia 2004 roku , II CK 170/04 , Lex nr 146408 oraz wyrok Sądu Apel. w Krakowie z dnia 3 lutego 2015 roku , I ACa 1575/14 , Lex nr 1681961) .

Wskazane w rozważaniach powody zadecydowały , że obydwie apelacje pozwanych podlegały oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.